

## E. Zahraničné aktivity

## 1. SPOLUPRÁCA NBS S EURÓPSKOU ÚNIOU

Národná banka Slovenska vykonáva koordinátora vzťahov bankovej sústavy k Európskej únii (EÚ), pričom v rámci plnenia jednotlivých článkov Európskej dohody o pridružení (ED) aktívne prispieva k harmonizácii a kompatibilite právneho a ekonomického prostredia v rámci bankového sektora s legislatívnym rámcom platným v EÚ. V priebehu roka 1997 sa v zmysle pokračovania vzájomného politického dialógu uskutočnilo pravidelné zasadnutie Asociačného výboru SR/EÚ (dňa 6.6.1997). V rámci zasadnutia boli okrem sektorálnych problémov národného hospodárstva prediskutované aj otázky týkajúce sa makroekonomického vývoja SR, menovej politiky a menovej stratégie NBS, platobnej bilancie a jednotlivé kroky v rámci liberalizácie kapitálového účtu platobnej bilancie. V zmysle ekonomického dialógu boli realizované stretnutia dvoch podvýborov, a to Podvýboru pre makroekonomické otázky (dňa 3. - 4.6.1997) a Podvýboru pre finančné služby a ich etablovanie (11.4.1997). Podvýbory prerokovali problematiku aktuálneho stavu finančných služieb v bankovníctve, poisťovníctve a investíciách, stupeň aproximácie legislatívy SR s legislatívou v EÚ, úroveň, stav a proces transformácie bankového sektora, licenčnú politiku NBS, poskytovanie cezhraničných služieb, ako aj stav makroekonomického vývoja, platobnej bilancie a perspektívu vývoja obchodného deficitu. Závery zo zasadnutí konštatovali uspokojivý vývoj v týchto oblastiach a priebežné napĺňanie jednotlivých článkov ED, ako aj trvalé približovanie legislatívy SR k legislatíve EÚ v oblasti bankového sektora.

V nadväznosti na plnenie jednotlivých článkov ED participuje Národná banka Slovenska aj na programe technickej pomoci, poskytovanej Európskou úniou SR. Program PHARE prešiel za posledný rok významnými zmenami, ktoré súvisia s procesom rozširovania Európskej únie. Technická a investičná pomoc zmenila orientáciu a jednoznačnou prioritou sa stala realizácia predvstupovej stratégie a prístupový proces SR k EÚ. Program PHARE nadobudol štatút hlavného finančného nástroja na poskytovanie pomoci pri prijímaní súboru zákonov EÚ (*acquis communautaire*) a pri realizácii opatrení vedúcich k zapojeniu sa Slovenska do vnútorného trhu Európskej únie.

Národná banka Slovenska pripravuje v spolupráci s jednotlivými slovenskými komerčnými bankami a inými inštitúciami bankového sektora v SR konkrétne programy v snahe získať prostriedky na poskytovanie technickej pomoci a zabezpečuje realizáciu konkrétnych projektov. V roku 1998 sa program PHARE zameria na podporu procesu zosúladenia bankovej legislatívy s legislatívou EÚ, na pomoc pri uplatňovaní posilnených kompetencií bankového dohľadu a na pomoc pri reštrukturalizácii bánk a ich následnej privatizácii v zmysle princípov trhovej ekonomiky.

## 2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

### **Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD)**

Slovenská republika prijala so žiadosťou o prijatie za riadneho člena OECD v roku 1994 aj záväzky vyplývajúce z členstva v OECD. Stanovisko zainteresovaných orgánov SR je definované v tzv. Memorande SR, pričom NBS vyjadrila svoj postoj k uplatňovaniu liberalizačných kódexov OECD v oblasti voľného pohybu kapitálu a bežných neviditeľných operácií. Rada OECD prostredníctvom záverov zo zasadnutia výborov CIME/CMIT z júna 1996 vyjadrila stanovisko OECD ohľadom vstupu SR do OECD. NBS realizovala v priebehu rokov 1996 - 1997 v zmysle odporúčaní záverov výborov CIME/CMIT jednotlivé liberalizačné kroky v oblasti operácií kapitálového účtu a následne novelizovala legislatívny rámec. NBS má štatút pozorovateľa vo výboroch pomocných orgánov OECD, na zasadnutiach ktorých priebežne aktívne participuje.

### **Svetová obchodná organizácia (WTO)**

Slovenská republika sa ako jeden zo zakladajúcich členov Svetovej obchodnej organizácie - WTO zúčastnila od r. 1995 niekoľkých kôl bilaterálnych rokovaní s cieľom ďalšej liberalizácie obchodu s finančnými službami. Po ukončení rokovaní predložili krajiny svoje revidované Listiny špecifických záväzkov v sektore finančných služieb a pristúpili k podpísaniu Druhého protokolu ku GATS. Druhý protokol legalizuje prijaté záväzky jednotlivých členov WTO, pričom má charakter dočasnej dohody.

Vzhľadom na dočasnú platnosť tejto dohody a na základe záverov rokovaní členských krajín WTO na konferencii v Singapúre boli začiatkom roku 1997 obnovené rokovania s cieľom ďalšej liberalizácie obchodu s finančnými službami. SR sa aktívne zapojila do tohto procesu a zúčastnila sa niekoľkých kôl bilaterálnych rokovaní a v decembri 1997 SR predložila svoju revidovanú Listinu špecifických záväzkov v sektore finančných služieb, ktorá vyjadruje záväzky SR v tomto sektore.

Liberalizácia obchodu s finančnými službami má prispieť k zvýšeniu konkurencie, efektívnosti a kvality poskytovania týchto služieb, ako aj k lepšej alokácii zdrojov. Avšak na druhej strane kladie dôraz na potrebu vytvorenia finančnej stability a vhodného regulačného rámca a dozoru v tejto oblasti. Rokovania o finančných službách boli ukončené 12.12.1997. V rámci rokovaní o liberalizácii finančných služieb bol prijatý Piaty protokol ku GATS. V súlade s Piatym protokolom by mal byť ratifikačný proces ukončený do 29.1.1999 s tým, že nadobudne účinnosť od 1.3.1999. Ďalšie kolo rokovaní je avizované na rok 2000.

### **Medzinárodný menový fond (MMF) a Svetová banka (SB)**

Spolupráca Slovenskej republiky s Medzinárodným menovým fondom dosiahla už štandardnú úroveň, t. j. úroveň každoročných konzultácií podľa článku IV Článkov dohody MMF. V dňoch 28.10. - 12.11.1997 uskutočnila misia Medzinárodného menového fondu konzultácie so Slovenskou republikou za rok 1997. V rámci rokovaní s NBS boli členovia misie informovaní o menovom vývoji v roku 1997, o vývoji bankového sektora, ako aj o ďalších aktuálnych aspektoch hospodárskeho vývoja SR. Na záver misie sa predstavitelia MMF dôrazne vyslovili proti novelizácii zákona o NBS a zdôraznili, že nezávislosť centrálnej banky je jedna zo zásadných podmienok ďalšieho úspešného vývoja ekonomiky.

Pozornosť sa venovala aj účasti najvyšších predstaviteľov NBS na jarnom zasadnutí Výborov MMF a SB koncom apríla 1997 vo Washingtone, ako aj na výročnom

zasadnutí guvernérov členských krajín MMF a SB v septembri 1997 v Hongkongu. Tieto zasadnutia boli venované hodnoteniu vývoja svetovej ekonomiky, riešeniu finančných kríz v juhovýchodnej Ázii, liberalizácii kapitálových tokov, revízii kvót členských krajín MMF a ďalším aktuálnym otázkam. V rámci týchto zasadnutí sa uskutočnili aj bilaterálne rokovania s predstaviteľmi MMF a SB, ako aj so zástupcami ďalších medzinárodných finančných inštitúcií.

Národná banka Slovenska poskytla misii Svetovej banky v dňoch 3. - 4.11.1997 údaje o vývoji bankového sektora v roku 1997 v súvislosti s finalizáciou správy o doterajšom hospodárskom vývoji SR.

### **Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)**

Národná banka Slovenska aktívne plní všetky povinnosti vyplývajúce z jej postavenia akcionára BIS. Najvýznamnejšie vzťahy Národnej banky Slovenska sa dlhodobo realizujú na najvyššej úrovni prostredníctvom rokovaní guvernéra NBS na pravidelných mesačných stretnutiach guvernérov členských centrálnych bánk BIS a centrálnych bánk mnohých ďalších krajín sveta. Účelom týchto stretnutí je dosiahnuť vysoký stupeň vzájomného porozumenia a koordinovať menovú politiku v medzinárodnom meradle.

### **Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)**

Zástupcovia NBS sa zúčastnili na jarnom zasadnutí bankových rád MIB a MBHS v Moskve a jesennom zasadnutí v Bukurešti. Slovenská delegácia na týchto zasadnutiach podporovala všetky aktivity smerujúce k zlepšeniu finančnej situácie týchto bánk a obnove ich bankových činností.

### **Bilaterálne vzťahy**

V roku 1997 pokračovala Národná banka Slovenska v rozvoji bilaterálnych vzťahov s centrálnymi bankami susedných štátov, štátov OECD a Ruskej federácie. Nadviazala sa spolupráca s centrálnymi bankami Indie a niektorých štátov juhovýchodnej Ázie, prvé kontakty boli zaznamenané s Africkou rozvojovou bankou.

### **Podporné aktivity zahraničných inštitúcií na Slovensku**

V roku 1997 pokračovala spolupráca NBS s EXIM Bank of Japan a Európskou investičnou bankou v oblasti zahraničných úverových liniek, ktorými sa NBS podieľa na reštrukturalizácii slovenskej ekonomiky. NBS uvoľňovala prostriedky úverových liniek typu Two Step Loan od EXIM Bank of Japan a Apex Global Loan od EIB prostredníctvom vybraných komerčných bánk na podporu malého a stredného podnikania na Slovensku.

V roku 1997 bola dočerpaná druhá úverová linka Two Step Loan a následne v septembri podpísala NBS s EXIM Bank of Japan zmluvu o tretej úverovej linke TSL vo výške 20 mld. JPY.

V roku 1997 sa pokračovalo i vo financovaní z prostriedkov úverovej linky Apex Global Loan od EIB.

Do zahraničných aktivít NBS sa zaraďuje aj oblasť zahraničnej technickej pomoci. Aktivity v tejto oblasti sú zamerané predovšetkým na potrebu vzdelávania a rastu profesionality odborných pracovníkov NBS a bankového sektora na Slovensku. Súčasťou týchto aktivít je snaha o získanie čo najväčšieho množstva finančných prostriedkov z rôznych fondov zo zahraničia bez ohľadu na inštitucionálne, alebo

teritoriálne hľadiská (MMF, US TREASURY, Know How fond, Phare Program, BIS, jednotlivé centrálné banky a pod.) a zároveň zaručiť ich najefektívnejšie využitie. Formy využitia sú rôzne, od prijímania zahraničných expertov u nás, cez vysielanie našich pracovníkov do zahraničia, získavanie odbornej literatúry, zadanie vypracovania štúdií a analýz a pod.